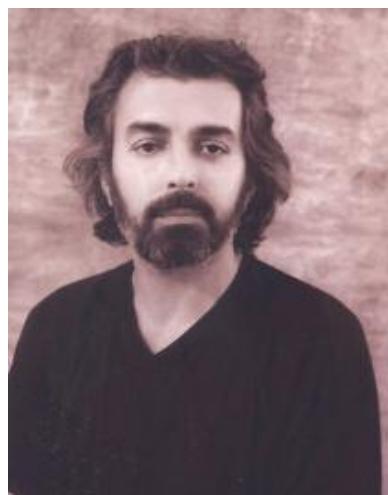

خوّشهاتن بُو دوا-خه زان-نامه که‌ی من!

ئەنۋەری رەشى عەولۇ

بُو ئەسپىنە نەبىنراوه كانى عوسمان شەيداڭ بىرام

ا. پەنقاپىيەت

ئىدى لەم مىرگو غوبارانەي لەنىو سەرابەكاندا راڭشاون...، ھىنده بەھەچۇنەوە شانامە وردو درشتەكانى باران ناخويىنەوە، نەبادا كىز بىسوتىنى حەرفى ئەو تىنۆكە ئەغىارانەي لەسترانى بروسىكەكانەوە دادەخىزىن.

ئى ئەو ناوه دانەسەكناوهى لەدامەنى ئاسمانىيکەوە.. بەتەكىرى شەباكان ھەل و ھەرى تەسەر شاشەقami مەنقاپىيەكى بىپەرژىن.. و دەم و دەست بى بەش بەشبون.. يەكەندەرە لەگەل سېيىدەي مانايەكى خەوالويدا سەرى قىسەت دامەزراند... و ئەوپىش بەحەرفى تازە زاوى ئەو شەونمانەي كە لەسەر توپكلى هەنارىيىكى تازە شەقىرىدۇيدا بۇو، دالىدەي دايىت.

-بلى لەكەينىوه: لەو ئاسماڭە بى سەرەددە خۇوتت پىسپاردو لېيھەدەتى، چۈنچۈنى سىحىرو رەھايىھەكانى روانىن لەبىستن.. و. لەم عەرەدەشدا كە تىيىكەوتى و خۇوتت بۆ لىيىنارەپىسقا (ستەم چەشتىن لەستەمكىدىن) فرىشتانەتىه؟

-تۇو چاوه ستەمدىيدەكەي غورىيەت

-تۇو حۇزۇن و خەمە خالخالىيەكانى شەيدا.. مەبىزە
(ھىچى من و ھىچى تو.. دەستت لە ۱۹۵۰م بەرەدە)

ب. ۱۹۹۶

من دەگۈت: بەھەدادانەوە.. با ناوى ئەو شتاتەنە لەبەر بکەين، كە ناوايان نىيە! بەو رىڭايى ستايىشانەدا رەت بىم، كە رىڭايى حەرمەخانە نىيە! بىخۇدە.. جويىكىرىدە وەي وشەكانى شەو، لەمانا راڭەكراوو سوکبارەكانى روژ.

ئەم شالاؤى كلىپانە.. لەپىزدانى ئەم زەمەرە بىبوازانە پەلكوتىينىيان بۇ عەدەم نىيە. ھەنوكە ئازادم، لەبەختىرىدە گۈزىكەرەكانى ئازادى و دەزانم (موناجاتەكانى ئازادىيش قولۇن.. قولۇن لەوەي كە كۆيلەيدەك لەمەملەكتى بەخت يارىدا بىرىلىكىرىدۇتەوە) ئەز چى بىيىتم لەم فيراقە بەويقارەمدا.. حەزم لىبۇو مالىيەكە بىيىت لە ويىسالى ھەور بەرھەيوانى لەعىرفانى ئاوى كەوسەر باخچەيەك لەوەجدى ئاڭىر بەرچىيەك لەسوناتاي-با-و

پىيىشكەش بەبۈكى خەيام.. شەنە باخى مانگە شەوبى.. قەيدى نىيە با لەم فيراقەدا.. ئەفسانە خۆشىلەكانى ئىيۇم خۆشىن پىيىستى شەفافى ھەورم بۇ بەرگو ئىيىسى بىنچىدارى ئاوم بۇ روئىياو سوراپى خانەكانى ئاڭىرم بۇ وارڭو وەسەرسەكانى-با-م بۇ رىستە موناجاتەكانى نىيۇ بەرزەخىشم.. بۇ خاك و خۇلى ئاونىشانتان بى! لەم فيراقە بەخولۇقەمدا، لەبەر دەم نەزەرگە ئەو دەرگا دۇو دەرانە وەستاوم كە لەخولۇقى باران. بروسکە كلىل.. و سەوزايى ئەلەقەپىزى عەيش و نۇشە پەلۋىپۇدارەكانى روشنىايىن. بەپۇوشكەندىنى شوعلەيەكى پې وەسەرسە شاد نىيم.. كە بەعيىشقى ھەموو پەروانەيەك رازى نىيە! گۆلئەندامىيەكى بەگەزاف نادەمە بەر تانۇوت.. كە لەبەر دەم ئاۋىيىنى وەزەكەندا بەجوانى نومايشەكانى خۆيەوە دەنزاى.

كائتە بەكزەلەيى ئىيىماندارىك ناكەم.. كە لەزىيارەتى پەرسىگايەكدايە (كە خەوننامەيە و بەس)! لەعىزەتى ئەو كۆشكە دل رازىناتە كەم ناكەمەوە، كە لەقۇرە سوورە خۆرن.. و وەستاوا شاڭىرىدەكانى ئەستىرەو باران.

ئەز چى بىرّم بەپروايەك كە لەكتىبىيىكى پېرىزى-با-دا دەفرمۇيت:
 گۆشتى بالىنەكانت لەخۆل... و
 پەپيان لەئاۋ. و
 رۆحيان لەناغە!؟
 لەم فيراقە بە بەھاتەشىدا-گۈيىم لەچۈرسانى تەننیا يەكەنلى خۆمە، كە باستامەو چىرۇكەكانتى خۆيان بۇ
 خونچە لەگەمە رىيەربەركانى سەر پىرىدى سيرات دەگىرىنىمە. زۇر جار دەمگوت:
 ئەي هەور بىمبەرەوە بۇ يەكم بارىنى خۆت
 تا ئاۋىزىنى ئۇ تىنوكە بارانە بىمبەوە كە بەسەما يەزدانىيەكانتىن لەكۈچەكانتى بۆشايدا جاپيان دەدا.. بۇ
 دەركەوتىنى ئەو ھەتاوهى پىيەكانتى لەنۇيى بەرزەخى نىوان مىدن.. و ژيانىكدا دانابۇ.
 سەردانىكى ئەم مالە نۇمالەتىننیا يەمم بکە ئەي-با-
 كە پىيو قەدەمى موبارەكى تىشكى لىيە.
 توش پەنجە ناسكەكانت لەپىستە رەشە رىخانەيەكەي رۆحەمە بە ئەي باران، كە گۈل بەبۇنەكىدا
 لەئىمەتى مرۆغ جودا دەبىتتەوە.
 رۆحەنامەي گۈلە مال خەرابوبوھەكانت بۇ بەيانبىكە ئەي پەپولە، توش بەفېرىنتا لەگۈلەكان جودا دەبىتتەوە.
 لەگۈلە شەرمۇنوكەكانتەوە فېرىبىن.. چۈن بۇندار دەبىتتەرۆ?
 لەپەپولەكانتىشەوە فېرى زمانى سادە گۆى گۈلە خەملۇيەكان بىن
 بابازانىن، نەغمەي باران بۇ سەرسارە لەگۆفەندى عىشقا!
 بۇ كەللەسىرى راپردوو.. پېن لەحەكايەتكانى دەردو دەواى، سەرابى سەوزۇ سوورى فاسىيلەكان!؟
 ئەم گەمانە بۇ لەگۆپەپانى ئەو رۆزگارانە خويىن لەجگەريان دەتكى پىيادە دەبن!؟
 بۇ لەوەتى شەو ھەيە- زاکىرە رۆزگارە چاوه چاوه كەنەنەكانتى ياداشت دەكات
 شەۋەزەنگ فۇو بەپىشكۆي ئەستىرەندا دەكات لەكوانۇي-بۇون-دا
 ياخود لەكاسەرى زەركەفتىينى رۆزەكاندا.. شەرابى حەو سالەتى شەو بىنۋىشىن!؟ (رۇوبار بىبىنەم دوو دار
 شەقى كەنارى لەبن بالىدابى و،
 -پىيى بىلىي ئەپرۇي ئۆغر
 +بىلىي... ئاخىر ئاسمان بەلىنى نىشتمانىكى قەشەنكتىرى پىيداوم!
 سوينىدم بەھەموو قەلائى ئەو بارانانە لەكىسراكانتى ئاسماندا نغۇز بۇون.. باران بۆيە دەست بەسەر
 سەرى تۆۋىيىكدا دىئىتت.. تا ھەميشە شىنایى لەسەر پىلىوی چاوانى بنىت! رۇوبار سوينىد بەئاپەتكانى
 بخوات!
 بالىنە لەخۆپا بەناو دلى-با-دا نافپى. وشە لەخۆپا لەپەھمى ئەندىشەيەكى بى كەوشەندا نازى!
 دايىم.. لەنۇيىزىدا سەر دانانەۋىنى بۇ (ھىچ) ھىچ نەبى دەنگى دەرەونى خۆى دەبىستى. ھىچ نەبى ئايەتىك
 دەخويىنى بەسەر بالا ئايەتكە نەوتراوهكانتى مالەكەماندا.
 (ئىمە مالىمان لەسەر سوچى كۈچە گومانبۇو.. ئىواران)

په رسیلکه کانی کوچه سابونکه ران.. پریاسکه یه کیان له بن ساپیتہ کانیدا ده پساند له رهنگی شه و....،
 پریبوو له ئاقیقى ئستیره
 ئستیره کان له لوتكه ياندا.. پىدەشت بون! يا زیوانى خونى كوززاوی خۆيان بون- يا له مائیاندا
 كۆچه ریبۈن.. يا دۆستى پاوانى سەھەر.. و بزمار رېئى گىزەنە کانى غوربەت بون.
 لېم مەپرسن چۈن ئستیره کان بهو شىرى سۆيىھە چەشە بون!
 مانگ كىلىي ئەو نەيىنیانە لەگىرفاندا بون كە ئستیره کان ھەموو عمر بەدوايدا ھەلوەدابون.
 توش ئى بارانى دايكم.. فيتنە تۆ بون
 رەنگى خۆم لەبورجى باراندا... و
 رەنگى زمان لەبورجى خەزاندا... و
 رەنگى رۆحە لەبورجى بروسكەدا دۆزىيە و
 فيتنە تۆ بون فېرىكىردم سەر بەمائى ھەموو نەيىنیيە کاندا بىھەم.. كە رېڭاى نىيە! نەيىنى سەۋىزبۇونى
 مردىنە کان.. مۇسىقا بەسفتوسویىکانى ئۆقىانوسە کانى مەحال بىيىستم.
 چەرۆكىرنى بزه.. بەچلى بەرزى گۈيانە و بىيىنم!
 تۆ نەبۈيتايم، چىم دابوو: لە ئامۇزىڭارىيە پە رەوانىيىزىيە کانى گۈزگىا
 چىم دابوو لەوهى وىلگەردىم: تا بىزىن سېپىدە كۆرانييە کانى خۆى لەچ باخىكدا ونكىدووه. نەھلسەتىيەتى
 ئستيره لە چىدايە.. كە رەگى فەلسەفە كە لە بۆشايدا بى!
 بۆشاپى: تۇو پېرۈزى خوت پېمانبى ئەم ھەموو ھېزە پە بەردىيەت لەچ- بون- يىكەوە ھېناؤھ؟ دارى
 خەيال بۆ دەتۆرى لە تامى مىوه کانى ئەقلى خۆى. ئەم رازى پرسىيارانە.. بەكۆلەكە ئەچ وەلامگەلىكە و
 وەستانوون.. بەھاى چىيە ژيان گەر بىزىمانى بەرزە خەکانى مەرگمان بۆ نەھېننەتە زمان؟! بەھاى چىيە وشە گەر
 نەبۇو بەگەندەمۇي ژىر بالى پەپولە کانى باران.
 منى باران مالىكەم ھەيە لە ھېچستان.

پ. ھېچستان

من ھەميشە وەك نىيەرۆيە کى گەرمى ھاوين.. وەك بومە لىلى چەلە زستان، تەنیام
 كە ھەموو رېڭايان بەمندا تىيەپەن! خەيالە كانتان (كە لە خويىنى منه) بى زەندهق چون.. بى منهت بن
 (بىخۇنە وە). مرازە کانىشتان كە لە گۆشتى منه چەشنى جوينى مەنلىكى تازە دەرھاتتو بىخۇن!! سەماى
 سەرمەدى تىنوكە بارانتان.. لە سەر پىيىتى گولە دۆزە خىيە کانى منه!
 دەستنۈرۈگەرنى ئاگرىكى نورانىتان بە ئايىتى كانىيە كانى منه! بىغۇنە حوكىمەتىي- با- لە سەر عەرشى
 ئاگرى من! زايىنى ئاوا.. لە مەندا ئاگىراوى پەلە ھەورييىكى مندا.
 بە- با- خەملىيە کان بىلەن: دايكم ئاوا بۇھ.. و باوكم ئاگر
 دايكم كانى وەفا... و باوكم: كانى ئاۋىن! ئەو خويىنى لە داۋىنى رەحمى دايكم دەپڑا.. خويىن نەبۇوا
 گالىتەوگەپى تارىكى و روئاكى.. ساردى و گەرمى.. جەنگ و ئاشتى.. بون و نەبۇون، بون! بە قەد ڈمارە

ئەستىرەكان -با-ھەيە. لەبەر خاترى چاوى سەوزايى بىمېخشن كە نەمتوانىيى ئايەتى ئە و گولانە تەفسىر بىكەم كە مانغىيىسى و مرزە موعەمماكانى ھەلۋەپىنيان بىرچوپىتتەو.

بىمېخشن كە بەردى نزاكانى ئاگرم نابى بەو كىلانەوە كە لەئاو بۇون. چى بەتۆ دەگەياند: ئەلقەپىزى ئە و دەرگايانەم بىزاراندىايە كە لەتەويلىكانى پشتىيەو، حەرامزادانە مەرگ و زىيان بەماج پەيمانى عىشق بۇ يەكدى تازەدەكەنەوە! ئەى كچە زىپىنەكەى روح (ئەوان لەشتىك تىئاگەن.. كە تىيى ئاگەن!).. هەقتە تامىبىكەى ھەنجىرى پاڭكراوى خۆر كە بەچەل و چىيۇي بەيانەوەيە. درەختىكى دلتەر كە گەلائى پانى، لەزەرەدەخەنەي ھەتاوبى، چەنى پېر ئەفيون: لەسەر خاکە كاكى بەكاكيەكەى خەيان بىشەكىننەتەو مىھرى جادوگەر بىيانە -با- يەكى دىۋانە! چەنى جوانە..

ئەم رەنگە شىينە كالەي ئاو

ئەم رەنگە پرته قالىيە ئاگر

ئەم رەنگە قەرسىليە داگىرساواھى زەمين

ئەم رەنگە بىرەنگەي -با- لەكوجەي غەربىيى مندا،

مالە باجىنە.. ھەلوكىن.. ئاشە بەتنورە.. دەگلان دەكەنەوە.. كۆلارە ھەلددەنەوە بەحەوادا دەمەو ئىوارە.

ئايان راتم -لەناخى خاڭى ھەر چامەيەكىشىدا كە خاچى لى داچەقىنرابى رىمكىردوھو بەپىر مەنزەل بى مەنزەل ئەزەلەيەكانيشىيەو چۈوم.

مەنزەل كە نىشتمانى ئاو... و

مەنفا با... و

من كىلپەبۈيىتەم لەو نىۋەيدا.

ت. مەنزەل

لەتۈرى توپىلى تەنكى نىوهشەويىكى شادمان... و دەنكە مىخۇشەكانى ئەستىراندا ھەيە.

جودا بۇونەوە لىيى.... ھەلۋەرېنەو

ئولفەتىش پىيى.. دىلىيە!!

وەرە لەم (مالايەعنى) يەدا،

- بۇنى بکە پىيىتى ياسەمىنى -با-

تامىبىكە رۇحى بىيھىيائى ئاو

بىبىنە لەچ زىكىرىكىدaiyە دلى كالقami ئاگر

بنۇرە لەم مەنزەل.. كە ياخىيە لەشەريعەتى كات

لەعەشرەتەكانى ھەقىقت!

+ئەرى ھەر -با- و ماماھەكەم دەزانن.. چۈنچۈنلى لەپزدانى ئاو جودا بۇمەھوھو ھاتمەدەرى؟!

ج. جودا

شەبايك لەبن بالى بىبابانىكى ماندووھو

قرچه‌ی لیوه دههات حرفی چل و چیوه‌کانی
 منی ئاسمان بەم بريندار بۇونە هەميشە بیانەی خۆمەوە (ئەی باران)
 لەبىر ئەفسانە شکۆمەنە کانى تودا بۇوم.
 ئە ساتەوەختانى كە پەنجهت لەگەل تەجەللاکانى روانا
 تىكەل دەكرد... و
 بهنىگا زين نەكراو... و بى هەسارتە تەوه
 ئاوا دەبۈيىت.
 دواجار ئەي بارانى بالدار، بەپەيامە رەونەقدارە کانى خۆتەوه
 منت.. لەزىز دەوارى مەودا بىققرا رەکانى- وجود-ى خۆمدا جىھېشىت.. و، شەفقە شەھوانىيە کانى منت
 پىچا يەوه.. و گەنجىنەي سەفرەكانت بەمەرجانى نۇورە هەلۇھرى يەكەنلىكى من سىخناخ كرد.. و بەويىرانە
 زىندوھە کانىشىمت گوت:
 گەر عاشقى نەمرى كوشكە بىشىۋە کان نەبىن
 نەمەيش: عاشقى مەلەكتى وىرانە کانمان تابىت!
 گۆيم لەدارمانى تەلارە کانى خۆم گرت.... و پرسىم:
 نازانم بۇ... ئەم شارە بى پەرۇشەي من لە- با- يان نەدەپرسى،
 بەر ئەفيونى چ عىشقىك كەوتۈت ئاواها ناسرهوی؟!
 ئەم شارە من رۆحى پېرىبووه.. بەزىكەي زەنەيك دانانچەكى كە لە حىكايەتى كىيۈك پىيىزەي كردوه... و
 زولالانە زايەلەيە!
 حەوسەلەي ناسىن.. و دواندى گەلائىكى نەبۇو، كە لە بەرامەي هەلۇھرى يەكەنلىكى لىيەرژا.
 من چىم بىركادىيە لەشارىك زەنەكان تىايىدا لەبرى زەمكىرنە کانى گول و با... زەمى ئە سەرابە
 نەناسانە يان دەكىد كە لە دەلى پىاوه کانىيادا خەندەقىيان لىيدابۇ؟!
 گۈيىان بە دەنگانە نازرىنگىيەنەوە كە لە بېروا بەھەشتىيە کانى - با- و بەر زەبنەوە.
 پەنچەرە کانى مەحەبەت.. بەرۇوی شىبىاھى هېچ خواوهندىكدا ناكىرىنەوە
 نازانم.. ئەم شارە من پاسارىيە کانى فريويان بەج هىللانىيەكى ئومىد خۆشكىدووه، كە بە چەلچىپى
 باغە دلزەرە دەكەنلىكى بىيەھە فايى تەنرابى!
 زۆر جار بەگەل سەوزە کانم دەگوت:
 گەر سېيىنان سورەتە کانى نېيو سىنەتان والا بکەن
 شەوكەتى رۆشتىايە شکۆدارە کان بەمیوانى دىن.... و
 مروارىتات بۇ هەلەپىزىن... مروارى.
 ئوغجا بە ئاوازى و رىشىيەك: سەراسىمە كوقە خاموشە کانى- با- تىزى دەبنەوە لە وەرزە مەزەدارە کانى
 سەما... و پەرسىيەك نىشە جىبۇوە کانى ئىۋارە ئاوارە کان پىيماڭەلىن:
 بارانىيەكى عىشۇھە دار بەپىوه، گەمە کانى خەلاس نابن..

گەمەی ژیان

گەمەی کات

گەمەی ھەبۇن

گەمە ئۇ عىشقە بەرزە خىيانە لەنھىنىيەكاني مەڭ دەچن!!

چ.مەڭ

بنۇرە لەھۇرۇسکۆپى با... و باران... و مانگو ئەستىرەكانى خوتا!

ئەوجاکە دەزاي ئەقلت چ شايەتىك دەدا لەسەر ئاوايىنت. لېيكى لەچرکەساتەكاندا (خوت)
راتىدەگىرىت و لىتىدەپرسىت:

چىبۇ توى دايە دەست سەرچلى واژە سەرەپق... و بىپەنگ... و بى سىما... و بى بۇن... و بىدەنگەكان، كە
پېت دەكەن لەپەنگ... و سىما... و بۇن... و دەنگە جىاجىا و بى شىۋەكان! ھەنوكە لەحالى خودى خوت
بنوارە، لەنھىوان زىندان... و ئازادى، ھەلۈرىن... و نىشتەنەوهى وشەكان!

خوشە راستى نەسلەمىتىوھ لەبارخانە درۈكەنلى خوتى! كە ھەلەدىرىتە ئاو ئۇ قەدەرەنەي
دۇنکىشۇتانە دەم لەھەمو شىتىكەوھ دەدەن... و خۇ ھەلکىشانە دەلىت:

ئاوى ژيان لەكانى مەرگ ھەلەدقۇلى و

بنجى ھەقىقەت و وھم يەك تاميان ھەيمەو!

بالى بتخانەكان دەبىنە ئاسنامەي ئۇ داشقانە فېرىن دەگوازىنەو بۇ وەرزە وەجاخ كويۇرۇ نابىنا كان!
لەسەيوانى ھەر شەھوەتىكىدا.. گولە ئەرخەوانىك ئىشىتىيە دەشكى بەئەشكى رەنگ.

ئەي مەرگى ھاپىئىم... جىنىشىنى ئاڭر... و با

ئەي بىسىنۇورلىرىن سنۇور.

داخوا تو ئىرەيى دەبەيت بەو باخەوانە ئاشوبكەرانە خوت ئاسا ئاسان ئاسان مىوه شىدەرەكانى گوناھ
لەدەزەختە به حىشەتكانى ئىمانىيىكى سەرابى دەكەنەو؟!

چ.دەزەخت

گەرچى وەستاوه..., كەچى با... و باران... و بالىندا... و رەنگەكانىش ھەوالى لەدۇورلىرىن جىڭاوه بۇ
دېنن. گىروا نېبۇو گەلاكانى خوتى دەنيرى.

بەس شەريعەتى كەلا دەزانى

بەربۇنەوهى تىشك بۇ نىيۇ خەرقەي شەونم يانى چى؟؟

گەلا جىڭەر گۆشەكانم كە بەكراسە ئاودامان گەراوېيەكانىانەوھ

لەعەرش

دېنن

خوار

دەستەونزا.. شاتامەی تەجەللاکانى خۆيان دەگىپنەوە، كە رۆزگارىك تىيىبۈون لەفانۇسە دەم بەخەندەكانى هەتاو تا دلى ئەو گولە نازنازانە پېيىدەنەوە.. كە ھىشتى تىنوك تىنوك لەپۇلەكانى وەرىندا، وپىنەكانىيان لەدۆسىيە مانا سەنگىنەكانى خەزاندا ناونۇسدەكەن... و نازان:

شوكور هوشىارن مەرگو زيان

بەنوبە چىتى و... و

ئاوهلۇانەبى... و

جيڭشىنە خەراباتىيەكانى يەكتەر.

ئا... ھەردوو دەستى فيراق... وويسالە موبارەكەكەي

پەروھەر دەگارىكىن

يەزدانى باز بازىنى ھەقىقەتە بى دەرە دەرۋازە ليو بەبزەكان.

خ. ھەقىقەت

ئەي بەھارى بىرسى، ھەزەكارانە واھەتر مەچو..

ئەو گەلایانە لەسەرپىشت، لەسەر لەپى ئەو رووبارانە راكساون لەتۆۋى پېشتى منهۋەي!

لەمندابى رۆحى منالانە ئاو لەخۇ ھەلەستى

-با- زىكىرى روخسارە بىيەودەبىيەكانى خۆيدەكەت.

شىعىر بەئارگۇمۇننە ئېرۇسىيەكانى خۆيەوە دېت... و

لەبەر دەم ئاۋىيىنى پەيىھە بانگۈزىھەكانى مندا، ناشرىنى مەزگىنەكانى خۆى كەشف دەكا.

راستە لەھېر شېردىن بۇ ھەر كىشىوھەر يىكى خەزان

دورگەيەك ھەيە بۇ ھېممنۇن وەھى گۆلشەنەكان

ئەو دورگە نىرەمۇكەي نە جوانە... نەناشرىن

نە ونە... نە ئاشكرا.

ئەو دورگەيەي نە لەروناكىيە.. نە لەتارىكى

رۇو بەندىيەك،

لەبالاگەردانى شاعىرە بەرزەخىيەكان.

د. شاعىر

جي پىيى بەسەر حوسن و زيافتى لمى ئەو هەتاوه دىلگەشەوەي، رۆزانىك بەبادە سەرابىيىكى ھىچكار بەتامى... پەريشانىيەكانى مەستكىر دووھ... و، بەپشكۆى كوانوى ئىيوازانىكى سەرھالى فەرمۇوھ: بارۇشنايى لەھەوش و دالانتا بويىرانە بشنىتەوە خۇپەي بى گۇناھە جوان و فەرامؤشىكراوە كانى رووبار..

شىتايەتىان لېپچۈرۈ سەما دىلگەرمەكانى يارانىك

گەروچان بىگن... و شەيدايانە لەنىيۇ چاوى تاوه بارانىكى نازادى وردىبىنەوە. چەندىن گولجاپى گەوالە ھەورى ھەنجن ھەنجن كراو دەبىتنەوە. باخىك كە پېبىت لەگولە رازيانە راز.. دلى بەختە وەرىتى تىا

بەھىز دەبى، گەرچى درەختى خۆرى.. رەگى تىشكەكانى لە-با- داکوتىيە.. كەچى سەيرە نالەرزى و لەو
مەحشەرەدا ئالىك دەدا بەئەسپەكانى ئاو!

ئاو: ئاوىنەي ھەورييۇو كە ئاسمان سەيرى نەينىيە سەمەرەكانى رەنگى خۆى پىيەكەد، لەباوهش
پياكىرىنىڭى تۈشقەدا.. لەدەستى كەوتە خوارى و شكا..! ئەمېستا باران ئەو پارچە شكاوانەن.
مەحشەريش: عەرشىكە لەتەلىسم، ترىفەكانن فەرمانپەوا. كە تو باخچەيەك شك نەبەيت، لەشكۇفەي
نیگا بەحيشمهتكانى تەننیايى خۆت.

تەننیايى عىشق

تەننیايى تەفسىر

تەننیايى سەفەر

تەننیايى بىينىن

ئىدى بەتۆچى تامى ئەو گىلاسە ئالانە بەچى خۆرەو شۇربۇنەتەوە؟!

ھەستى زەللىلى تۆ، كە گۈيىستى غەزەلىك نەبىت
كە لەگىيانى گىايە گۈلگۈلەكانوھ بەرزىدەبنەوە...
ئىدى دەنكە تىرىي و شەكانى من، چۆن لەكۈپەي بەلاغىتى تۆدا
بىيىنە شەراب؟ (كى ئەوهندەي من و پايىز تەننیا ئەمرى؟!)

ر.تەننیايى

شتىكم پىيەدلەي: لەنەينىيە ئابلوقة دراوه كانى باران، ئەو وەختەي تىكەن بەھىجرەتى نىگاكانى خۆى
دەبى. بەرمالىيەكم بۇ رادەخات لەدۇغا بىيەنگو نەبىستراوه كانى روخسارى -با-.
ناخر خوانەناسانە..!

بەزىر پەرددەو درزى دەركاۋ پەنجەرەكانى تەننیايىماندا دىتەژۇور-با- بەپىيەشت و چۆلى بۆشاپىيەكانى
عىشقدا دىنەخوار باران.
ناخر پىيەنالىن: مەلى بىيەمالى روح.. لەرۇزە ھەلتىرىچىنەرەكانى غوربەتساندا خۆى لەج خۆشاپىكدا
بىشوات؟!

غوربەتسان:

پەرلەيەكە لەزىر سەرى واهىمەكاندا.. گەرچى لەمتائىمەوە فاشىلانە بەسوار گالىسکەي پەپوولە
پايىزەكانوھ ھەلۋەدایم.. كەچى ئەم فيتنە سەرabiيە سەبورىم، وىدەچى لەلاين باجهوانى فەرەنگىكى
سىحر بازەكانوھ گۈشكىرابى... و بەقد ژمارەي ئەستىرە كەمدووھ كانىش سترانى سەيرۇ سەمەرە خۆى
ھەيە.

بادانەوە بۇ نىيو داوى ئەو پورە ھەنگانەي گۆبەند لەكۈچە پىيچاپىيچەكانى باخى خەيالىكدا سازىدەكەن.
يا لەغەزەلى ئەو ھەنارە بېنىنەوە كە لەدىوارى خەلۇوتىيەكەوە خزاوەتە مالەكەمانوھ.

يا دهرگات ئاوهلاقىت بەپروى ئەو سىبەرە جاھيلانەي نازانىن فەقىي چ رووناكىيەك بۇون. من وازم لەزۇر
شت هيئاواه كە لىيۇيان خستۇتە سەر لىيۇي ناتەواویيەكانى ژيان. تەنها نەمتوانىيە لەو چوار مىخەكە
دەربازبەم ئاوا... و خۆل... و ئاگر... و با!!
نا لەزىر پېستى دايىمدا شوم دەبىنى.. ئەستىرەكان خانەي بۇون.
قاچىكى لەئاگرە... و قاچىكى لە-با- بۇو
سېماي لەئاوا... و چاوهكانى لەپەنگى خاک و خۆلى خۇردىچوو
رۇلە ناۋىيەك لەمن مەنى، كە فەتابۇون بىناسىتەمە! هېيج پەرتەقائى.. ئىرىھىي دەبات بەسىۋەكەي ھاوسىيى؟
منىش پەچەپەچەرە. تىنوكە ئەستىرە بۇوم و تکاومەتە دەفرى شەھەدە.
ھىكمەتى ترى لەودادىيە دەم ناخاتە ئاوا دەمى ھەممۇ وەرزەكان.
زمانى گول.. و باران جودان!
زمانى پەپولە... و خەون جودان!

حەسرەتە نەدوئىراواهكانى زەردە ھەتاوى نىيۇ ھەيوانى فەتابۇون نەبى!

من چ بىلەم: سال دوانزەي مانگ نابنە شکۆفەي رووان. من چۈزانم خەلکى كە متى دەچن بۇ كۆرسەكانى
باران... و لەدرگاكانى زەمەھەریر نادەن كە لە دىيويەوە پەرە قايدەكانى گوئى ئاگردان. بېر بەر
ئاۋىنەي-با- و ئەلەھەمدىك بنىرە بۇ سەلامەتى پەپولە پايزەكانى نىشىتمان. لەبەر ئاۋىنەي-ئاوا
بىرېكەرە لەزاکىرەي ماسىيە فەتابۇوهكان. لەبەر ئاۋىنەي خۆلدا خۆت تىكبانىلۇنە لەقامىدەيى ئەو سەمايەي
بەبارانى گوت: ھەمۇوشتىك لەخۆشى تو دلى سەوز دەبىت. لەبەر ئاۋىنەي ئاگردا بەرگرى لەو تىشكەنە بە
كە لەبەر دەمى گەلاڭاندا رووتۇن و ئىقتخار بەجوانىيەكەمە دەكەن كە بەشى ھەمۇمان دەكەن. ھەمۇ ئەوانەي
ھەتىوين لەغۇرۇھەتسانەكانى عىشىدا.

٤. غەزىلى

چونە لەدۇوى پەرجۇرى ئەو پىشكە شەونماھى عەيامىكە لەمەعبەدى شەوبۇكاندا سەر بۇ فەرمائىشتى
ئايەتكانى-با- دەلەقىيەن.

چونە نىيۇ شەپۆلى ئەو نەشئە يەزدىنيانەن كە لەزىر بائى ئەستىرەكاندا چىنەيان كردوھ... و ئىنجانەي
روانىنى ئىمەي نابىتىيان پېكىرىدۇوه لەپروانىن... و موعەممامى چەتكانى نور... و شەھەوتى شەبەنگ
جەللاجەكان

چونە نىيۇ دىئرى ئاوه راھىيەكان و خۆپاڭىز راڭرتىنە بەموناجاتى ئەو عىشقە گۇمناھى، رۆھى
شەمزىوان سىخاناخ دەكتە لەفينىكى گولە مىخەكى فەسلەنامە ئەفيونىيەكان. چونە خەلۋەتى پەپولە ئاگر
پەرسىت و پەيکى ھەلآلە مەدھۆش و پىرسە بارانە خۆنەويىستەكان. سەرەتاي ئەو جەبرە بەرالىيە رۆھىكى
ئاۋىشە، كە كۆتايى لەنچەو رەتاندىنى ئىختىارەكانى خۆى ناخاتە رىستى هېيج ئىمامىنەكەو!

٥. ئىختىار

تەنها لەبەر قاپى پىتە بەرە حەمەكانى تۆدا بۇو، ئەي.. دلۇپە بارانى بەجىماوى سەر پەلکى گىيا...
نەترسام و وېردىكەنام دايى دەست دۆغا پەتىيارەكانى وشە. دەستتۇرۇش شوشتۇ نوېرۇم دابەست لەسەر

بەرمائى روحى رهوان. تا ئاوهدان بىيىتەرە-ويزان-ە بەرزە خىيە كانى ئىدراكى ئاگريم-و، تا قولپاداتەرە كانيه كويىرە بەبووه كانى هۆشم... و تا بەش بەشىكەمەرە درەوشانەرە رازو نيازى خاك و خۇلە ئەفسونىيە كان. تا سەفەر دەستىپېيىكەمەرە بۇ نىيۇ كىشىورە مەحشەرستانىيە كانى-با- و والاتر بىيىت روحى تىشكە خىرەشاوهە كان و بە بەھاترىپېيىت دورگە نەستەقە كانى تەننیا يى و تا لهويىرا موتورىيە بىمەرە بەدەرونى ئاوا... و جەستى ئاوا... و هۆشى ئاوا... و بۇونى ئاوا... و بىيۇھە فايى ئاوا دابەشته بەبووهە كان.. تىيەكە يىشتن لەم راستىيە سەرایيانە.. بۇ ھەناسەيە كىشى بىيىت رامان دەگرى و دەمانكاتە هيلاڭە بۇ خەمە بىيىمالە كان.

نوقمبە ئەي ئاسمانى بەئافات بەھەمەرە فەزاکانتەرە لەكۆپە ئەم كانىا وە مدا... كە دواتر شەرابىيە ھەقىقەتى خۆت، بەپۇونى لەنېگا كانىدا دەبىنېرە.

ز. نىڭا

پىيىشىتان دەلىن: گۈل خەلات و بەخىشى رەنجلە كانى دېركەزىبۇون تا نەيېرنەرە

ھەزەرە كۆ-با-م، گەللا... باران.. بالىدە.. تىشكە،

بەناومدا دەپۇن دەمىيىن... و نامدۇيىن يى نامىيىن... و دەمدۇيىن! چىركەچىرى حەرفە كانى باران.. بۇ

پاش و پىيىشخىستى كاژمۇرىيە هەورە، تا پىيىكەن بەننۇ ئەرە رووبارى ئەستىرە كىيۆبىيانە بەسەر سىنەيى

شەۋەكانى=نەزانىن-دا دەكشىن.

زىيان ئەرە وىيەنە تەبىنراوانە-با-ن كە لەسەر رووبەرى ئاوا نەخشىنراون

ترىفەكەي: سوار چاكىكە، ورده چەۋەكانى باران غارىدەدا كە بەرەزە كانى بۇشايىدا دېنەخوارو دەھىلىن.

دەكارم بىيىم: ئەم وشە دەمامكىدارانە لەبەردەستى گومانە كانى تۆدان.. بۇنى سەفەرە فەنابۇوهە كانى شىعرىيان لىدىت. شىعر فەنە نەبىچىدى نازى.

من... و تو يەكدى ناناسىن، ئەرە نەبىت لەپىيەشت و كۈلانە تەنكە بەرە كانى غوربەت... و چاوهپۇانى... و لوازىيە كانىماندا بەيەكدى بىگەين و سلاۋىك بىگۇرىنەرە... و بىيىنە يارو يارەرى جىلۇوه ماجەرایەكى زىيان.

س. يار

بالت والا بىكە، ئەرە روحى مىرخاسىم
لەو ئاسمانى داۋىنپاڭ و بىغەل و غەشەي عىشقىدا.
لەبەرە دەم وشە بىدارو بىحوزنە كانى بەيانىدا، لەنكەر بىگەرە بىيىخە يالانە بىرىيەنە جىجىرە ئىرى و
و و .
دۆسىيەي خەيالە ياساغىراوهە كانى-با-

حىشىمەتى ماناكانى تىشكى ئەم شارە تەوتەميمەم ھەلبىدەرە... و، بەئاونىڭى سەر منارە گەللا گۈل
گەرتۇوهە كانىش بىيىش:

بەو نەغمانە تانۇوە جى خۆشخوانى. لىدىن.. لىدىن
بەپەنچە ئەرمە كانى باران لەو دەرگا دوو دەرىبىيانە سىنورە
وەھەمە كانى مەملەكتى دۆزەخ... و بەھەشتمان بۇ دەسپەنەرە!

ئىيەش راستىدەكەن ژىنە شا بالدارەكانى ئەم عىشقة
سوتەمەپۆيەم، وا بىزام منى شەيدا.. ھەميشە لەم خاكەدا بىرم دەچى (زۇر دوور رۆيىشتوم كە دەبى
چىدى نەپۆم.. گەرانەۋەشىم وەكۆ چونە پىيىش ھەر سەختە)
ش. گەرانەۋە

شانەو شانى شىعىرىش بى: (من سەرابىبىكم خاموش.. دەركراو لەپىزدانى خۇر، بىيغايدىيە گەرانەۋ بۇ
باوهشى پېرىمىھى دايىك).

ماخۇلىيامە دەترسىم شاعىرانە لەنىيۇ پەيغە كانى بىباباندا نەمرم!)

غ. دايىك

لەمەنۋاتىكەندا.. و من لەويٰ نىيم، كە زۇر تەننیا بەننۇ كۆلانەكانى رۆحدا دەسۈرپىنەوە... و حەوزى
مۆزگەوتىك تابىينىنەوە، كە ماسىيەكان لەسەر رىتمى غەربىيتان مەلەبکەن
لەمەنۋاتىكەندا.. و من لەويٰ نىيم، كە ناتوانى بروسكەيەك رابمۇسن و لەزىز بآلەكانىيەوە... دەست دەرىز بىكەن
بۇ گەرمانەكانى ھەورۇ تىنوكە بارانى مۇوارى بىزىن بۇ رازىكىرىنى يارە تاقانەكەي رۆح.

رۆلەكانىم، ھەقىقەت.. ھەلۇھەرینى بائى پەپولەيە ئۇ لەحزىيە كە لەزىارەتى گۇلاڭەيەكى كىيۆيدايە.
بىبورن ھىچ نىيە بۇ گۇتن: وەلى لايەنگىز ئۇ ناوە بىكەن بە بەردى گوت: (اگەر تو نەبۈتىنە منىش
نەدەبۈوم). كەر وانەبایە چىركەكان لەتەرىبىيدا يەكسان نەدەبۈون.. و من بەسەرگۈزىشەكانىمەوە نەدەچۈومە
سەر (كانى با) و (كاك ئەممەدى بۇنخوش) و عەباكەم بەدەست بارەشىكى بىيھەياوە نەدەبۈوە بائى
پەرەسىلەك بۇتان و، من چەرمى گوراوى خۆم نەدەكىد بەكەوش بۇ يارى و مەزانى ئۇ دەرىزىيەكانى
ئىيۇھ.. و لەزىستانەكانى مەراقدا پەتىۋ سوكتايىم پىيا نەدەدانەوە.. و. كۆلانىكى ونبۇي كىشىۋەرەكىش،
لەدوى شوناسى خۆى نەدەگەرا. كى دەلىت: دەرمانى ئەو ئەستىرانە بەساراكانى شەۋەنخۇنى منهە بۇون
بۇ رۆح ئىيەتان دەوانىيە؟

ئەي بۇ لەناو ھەر رووھەكىكدا.. تۆۋىك ھەيە بۇ ناشتن؟ بۇ ئەوهى باوهەرتان بەھېيج نەبىت.. چىتە باوهە
بەھەموو شتىك بەيىندا ئەمەش دوا وەسىيەتى باوكتان بۇو...!

غ. باوک

سوپاس: بۇ بەرچەنە ئايەتى مىيەدەكانى ياخەكەم، كە سەرشاربۇون لەخەونامەدا.. و بىيىدەنگ ھەلپىن
فرزەندى درەختەكانى بان رۆحى خۇيانبۇون.

سوپاس.. بۇ سۆزگىكە لەزاکىرەت سەۋزە تەپو بېرەكانى ئىيوارەت ھاوين، ئەو ھاوينە پەرەسىلەك
غەربىيەكان موسافىرى ئىيۇمەدai ساتە سرکەكانى بۇون. پىيىدەشتىك شوکرانە، بۇ تەرىفەتى مانگە شەوە
بىيىدەنگەكانى سەرچنار كە نەشئەتى دەبەخشىيەتىمەن بەلەمە تاقانەكە.. و دەبۇوە چىرى ماسىيە مەستەكانو.
بەسەر گەلائى چنارەكانىشدا بىيىخۇف تەننیابىي وەكۆ رېبۇارى دەگۈزەرە.
ئۇ تەننیابىانە ھەميشە لەتاوینەكانىدا بەپۇوت و قوتى خەيالەكانمدا ھەلددەلىم و بىيەرىيان دەكەم
لەكەرنەقائى بەبەغاكان

سوپاس.. بۇ ئەو مۆسىقايەتى بەئەسپايى، لەتالە رۆشىنەكانى تەرىفە و ژىكەن ئاو بەرزىدەبۇونەوە.

سوپاس.. بۇ شعورى ئەو مۆمە چاۋ بەئەشكانەش كە لەشەوهەكانى غورىبەتدا بەديار مەراقى هەتيوكەوتۇرى منهود دەتوانەوە.

باوكم ئاڭر بۇ ئاوى لەخويىدا هەئەقۇزى.. بروسكە بۇ فېستىقلى نامؤىيەكانى خۆى تىا ئەدۇزى.

ف. فېستىقلەن

راستە چەشنى ويىنه نەشۇراوهەكانى منالىي..، منالانە جىممەھىشتىن. وەلى لاسكى ئەو ئەستىرانەي بەشىنى شەو ئەشەكىنەوە.. بۇ رامانەكانى ئىيۇه. ئەو پەنجەرە شەرمۇنەكانى بىر ورت، دەچونە پىشوازى كۈلانەكانى سەبورىم.. تىريقە بەنەزاکەتكانى بۇ ئىيۇه.

روخساري هەتاو كە لەتاوىنەدا عىشۇد دەكاو بەكامى دل دەخەننەتەوە.. يادگارىيەكانى بۇ ئىيۇه. سىبېرى ئەو گولە بىيەيانەي، ئايىت بەئايەت نويزەكانى مائىتاۋايىان دەورە دەكىردى.. دۆغاكانى بۇ ئىيۇه. رەنگى پەيىقى، كە لەبالى پەپولە نەناسراوهەكانى تەننەيىي منهود دەپڑان.. بۇ بەختەوەرى باخەكانى ئىيۇه.

ق. ئىيۇه

چۆن مەئيوسانە، جەستەي رۆزگارەكانتنان لەنیوان كىشىمەكىشى سەرابى ئاۋ.. و ئاوى سەرابەكاندا تىكە تىكە كردوووه؟!

ئەو خەونە وردىلانەت تخوبى شىنى تىشك.. و جاپە گولى بەزمۇ رەزمەكانى زەمنىيان ناز نەكىرىدى، چارەنۇسى چرىكەيان بەرىيونەوە بۇوە. بەربۇنەوەش زىنەدەگىيە! تاكايدى... .

چىدى بىر ھەستنۇپىز، پى درېزەمەكەنە سەر ئەم بەرمائى جاویدانىيەم و دەستبازىش لەگەل لەنچەي ئەو سروھ ئاڭراوېيەشدا مەكەن، كە نم نازى عىشقى سەر پىيەلگەرتووە بۇ مىحرابە وىلگەرەدەكەي (نزا سپىيەكانى من).

ق. ھەستنۇپىز

وېدەچى ئەزاکەتى ئاۋ، ياسا بوبى بۇ شارستانىيەتە قشتىلانەكانى رۆحىم. گەر وەكى من بىتازانىبىا.. هامۆشۇ بەنیو رارەوهەكانى ئاڭر. خۇل.. با.. ئاودا چىيە؟ چىركە بەچىركە حەشرى باختان رادەخىست بۇ پىاسەكرىدىنەنasse پەزىمۇرە بۇوهەكانى منىش! ئەمېستا لەم سەۋاداسەرىيەي گۆپستانىشدا ھەرچى بىزىم: لەپەشە رېجانە.. و تامى مىوهى دۆزەخ دەچى.

ھەنوكە تەننەيىيم.. لەچىپە ئاڭرىكە زاھىد

خەونم.. لەنزاكانى خۆلىكە خەلۋەتنىشىن

رابردووم، ئا رابردوشم.. ھەنوكە لەچىپە ئا-با-يە كە مىھەرەبان

ك. چىپە

دەلىن بادەي-بۇون-تالە، مەيگىپ. تىيىكە ئەو تالىيە لەلوغىزىكى خۆشە كە شەرابىتىكە لەپەزى بەرزەخەكانى خۆم گىرتۇوە! رېكىردىن بەستورەكانى مەستىدا شكۇفەكرىدىنەوەي گولە پەزىمۇرە بۇوهەكانى غورىبەتىكە لەئىنچانەيىكى سەربەستىدا.

چیه ئەم زەنگۇلى خونچە رەنگالەيىانەت لەپەرۆكتداوە (ئەي خەرابات) ئاواها خۇ خوازانە بېباخە ئابوت و
بىڭۈلەكانى ئىمەدا بەرزە دەماغانە تىىدەپەرىت كەس نىيە باخىكى نەبوىيت. داخوا نەدەشىا بەدرىشى و پاشى
پەرتوكە پىرۇزەكانى ئەم-بۇونە - پەنھانە پىتگۇتىنایە! بىركردنەوش تەرزە غەشىكى تەرە لەزىندان و
ئىمتحانە بىپەۋەكانى من دا!

كاتى بالىندەكان بىباكانە بەفېنە ساكارەكانىيە، لىرەوە.. بەسەر بورجى عاجى بەرزەخەكانى مندا
تىىدەپەرن.

شاخ ئىرادەگەرپىانە.. بەسەر بلنى دەشكۈفە فەلسەفەبى فاسىلەكانى خۆيەوە دەنمازى.
ئاوايش دەلىت: داخم، لەوهتى هەن بەھەمۇ ماريفەتىكتانوھ لەچرکە چىكى زەقەكانى من تىيىنگەن!
گ. زۇقدە

ئىدى دەبى لەزمانى ئەو زامە مەزەدارانە حالىبىين، كە ھەمۇ شت لەمشتىياندا دەپزى.. و دەزپى، تەنى
زېپەكانى نىيو ھەگبەي گىانى خۆيان نەبى! ھىدىايەتم بکە: ئەي ئەو بىيىدەنگىيە قەگەبۇندەي بىتىس لەمەحشەرى
يەكترا رادەكشىن و لەبىدارىشىماندا ئازەزۇزۇ بەسۇتماكەكانى ئەشكەوتى ھەبۇنمەن دەبىزىن.. و دەبىزىنەوە.

ل. ئازەزۇزۇ

دواتر بەو شەوانەي شەيدان بەئەستىرە پاكيزەكانى خۆيان، دەلىم: ئەو دەمانەي بەئازادىيە بى مەرزو
بىزىوەكانى خۆتائەوە دەنانز ھىنەدە سەرە دەرزاپەكىش بىت سوژىدەپ شەھەوتى چ رۆشتايىيەكى نەناس
دەبن؟!

رۆشتايى ئاوا... و ئاڭر
شەھەوتى خۆل... و با؟

ل. شەھەوتەت

لەوهتى بىرم بىت، نەنك تورەكى بۇ ئەو ھېشۈرۈ بەرسىلانە ھەلەددۈرى كە لەمالەكەماندا لەكەن
خەونەكانماندا گەورە ئەبۇون..، ئىمەش بەدەستى ئەو خەونانە ورده نانمان بۇ بالىندە ئاواي.. و كۆچەرەپەكانى
رۆحى حەشەكەمان رۆدەكىد (تا ھەنوكەش نازام بۇ!?).

م. كۆچە

وېيىدەچى داچۇپانى سېيىمى بارانى بۇ ھىلە عەدەمەكەكانى خۆى! خۆت بىدە بەدەستەوە ئەي ئەو نەپەننەي
لەزايىنداي و ھەمۇ گەرەكمانە دوا ناوت لېپىننەن.

رەھايى بکە.. ئەو رەھايى بە بەھايى دىلىت دەكەت لەپەرژىنلى مۇسىقا ئەفيونىيەكانى خۆيدا:
داگىرىپىكە.. ئەو خەيالەخاراوهى، دەخوازى لەبارىنى حوزنەكانى خۆيدا بگاتە ئۆرگازىم، ئۆرگازىم كەمال!

ن. كەمال

مردىنىكى قەشەنگە! كە لەنیوان بەرمائى خۆر.. و درودى خۆر.. .. و دۆعائى خۆر.. و رەوزەي خۆرداو
بەويلىبۇنەكانى خۆيەوە دەنمازى.

تا لەئەبەدىيەتدا نەمردوپەت (ئەي مىتافۇن) بۇ پاكيزەنەوە، يەكىك لەو گەمانە ھەلبىزىرە بۇ
چەواشەيىيەكانى زىيان! ئا خىر زىيان مىتافۇرە بىس! بارانىكى عاشق وەھاي دەگوت.

و. پاکیوونه وه

ئەی سەبورىيەكى رۆحى سېپىم، گەر بىزانىبا لەدواى تۆ، چۈن باران لەھەور.. و، گەلا لەدرەختى - وجود-ى خۆى جودا دەبۇوهە هەروا سانا وەرزەكانى عىشقىت جىئنەدەھىشتىم، تا بىزىم! (بىشىمىزى مەمنۇنم.. من عاشقى زەبۇن)

ھ. مىرىدىن

دەھىلەم بىمبىئى، ئەی مەرك بۇ لاي ئەو گولانەي ھىمەن.. ھىمەن و شاعيرانەشۇين پىيى ھەنگاوه نامۇرادەكانى ئەم شارە گومبۇھىان لەرەنگو بۇزىاندا ھەلەگرت.

دەھىلەم بىمبىئى، ئەی خەزانى يارم بۇ لاي ئەو گەلائىنەي.. گەر دەستى يارىكى تەنەبایه.. دەستىان لەدەستى درەختەكەيان نەدەكەرەدەوە! من ئەو ساتە تاسەي قولى دوا ترسىكەي كىزى خۆرم كرد لەتۆدا (ئەي مەرك)! كە ئىدى سىېبەرە سواوهكانى ۋىيان تىرىيان كردىبووم.

ئ. ژيان

لىمۇيەكى تىرش بۇو پېرىكىرىدۇبۇم لەنامەكانى خۆى. ئاشى باوهەمان بەو باوهە ھەبىت كە پريشكەكان لەزولەمەتىيەكەوە ھاتۇون؟ ياخود دەنگە كې و زىنگاوه وىلەكانى باران پىيمان بىلىت: (من خۆكۈزىم كرد.. تا نەيىنەكان شىن بىن)!؟ باوهەمان بەو ھەبىت، ئاوىش لەسەفرىكىدا بەبەرە بىلىتەوە: من نەبومايه.. تۆ بەناوهكانىشىتەوە ھەر نەدەبوبىت؟ باوهە بىكەين وشەكان ئەشرافىزادەترين بونەورەكانى تەنبايىمەن..؟ باوهە بىكەين بەجاويدانىيەك كە لەدواجاردادا دەلىت: نەمرى درۆيە.. زىندهگى درۆيەكى گەورەتى؟

- داخوا ژيان رازى ئەو چىرىخ خوشەيە كە ئاونگ دەيدا بەگۈيى گەلائىكى ئەفسۇرەدە و مەدھۇشدا؟

سۇرەتى رىڭايەكە كە مەعەبدى نەيىنەكى بىرەنگى، فەرە رەنگ بىزىمانى، فەرە زمان

بىبىائى، فەرە قېرىن پەنایەدەت؟

جىرەنگى ئەو بەيانىانىيە كە بەخۆى و تىرۇزەكانىيەوە لەخومخانەي پەپولە تەمەنکورتەكاندا رەنگى سەرى خەتاكانى خۆى دەكتە؟

حاشاى ئەو دەرىيائىيە.. كە سەرە داوى ئاوازەكانى بارانى لە قولايى مۇزەخانەكانى خۆيدا نەناشتۇوە؟

ناسىنەوەي وىقارو تاسەو لەرەو بۆنى سەبایكى ئەو لەحرانەيە كە پىيان لەنسكۇ نابىنەكانى حەسرەتىيەك ھەلەنتوتاوه؟

- تۆ چىدەكەي ئەو ساتەوەختە ئەستىرەكان خودا غەزبى لىيگرتوون و ژەھەر دەرخواردى شەو دەدەن لەكاسەي بلورى مانڭدا؟

تۆ چىدەكەي ئەو ساتەوەختە.. بەرد ئەلماسى ئەستىرەكان لەرلىقى كوندە پەپووهكان دەستىكى ناپەسەن پەدەكەن لەئەفيونە شەرەنگىزەكانى ورشه ورشى تىشكەكان؟

با پەپەي ئەم خەيالە خرفبوانەش.. نەبەخشىنە ئاگىدانەكانى ھۆشىيارى بەپووتى ھەروەك قەسىدەيەكى-با- رەدوى ئەبەجەدىيەتكانى سەفەرى بکەوین.. و لىيگەپىن پريشكە شىت و وىتەكانى چەندىيان دەويى سەما بکەن. روناكى بەھەموو چەپاندەكانى خۆيەوە، حەشەريان

مه‌مکه‌کانی بله‌رینتیه‌وه. کوانووه که‌مدووه‌کانی ودهم، قسه‌ی گه‌رموگوری سه‌فره‌کانیان بیرنه‌چیته‌وه. با نه‌نکم به‌هه‌موو ئیمانی خویه‌وه به‌رمالی بپوا بدا به‌سر شانیداو ختمی روناکیه نه‌بینراوه‌کانی خوی بکات. شینایی له‌گه‌ل مه‌رزه‌کانی ته‌مننا.. و تمه‌ندا بکه‌ونه زمان.

ئه‌ری فپینی نه‌غمه‌کانیش هیند سیحر اوی نه‌بان.. منائیتیمان ناوها عه‌ودالی راوه چوله‌که ده‌بورو؟
هه‌ور هیند شه‌هوه‌تبارانه باله‌کانی واز نه‌کردابا- بارانی هیند شه‌یدایانه ته‌پی ده‌کردین؟
دایکیشم له‌خویه‌وه بوختانی به‌دهم بالنده‌کانه‌وه ده‌کردو بلی: ئه‌و چوله‌کانه ده‌جربیویذن.. یانی میوانمان دی (قوریانی ناوی بـ) .. به‌هاریک بـوو له‌نوریکی شهیدا قسه‌کانی.

ئ. شهیدا

ئه‌و کاته‌ی داره مه‌یته‌که‌م له‌سر شانتانه:

په‌له هه‌وری.. و بـه‌ده‌نوکی-با-وه

تنوکه بارانه‌کان نقومی جریوه‌ن

عه‌ردی به‌یاری دلی ته‌نیام ده‌بوزننه‌وه

هه‌تاو بانگی ده‌دا، نویژیان ده‌کرد تیروزه‌کانی

منیش به‌تپی ئوان (ئله‌حمد) ده‌خوینم

روح بـسمیل ده‌که‌م.

که منیش ده‌نیزه: ئه‌وجا

خوی بـه‌فسورده‌بیه‌کانی من سیحر اوی ده‌کا- بـوشایی با

خوی بـه‌خونه‌کانی من خه‌رامان ده‌کا- به‌خشنده‌بیه‌کانی ئاو

خوی بـه‌پینه‌کانی من ده‌نه‌خشینی- نامؤبیه‌کانی خاک

خوی بـه‌سه‌فره‌کانی من سه‌رمه‌سته‌کا- ره‌نجه‌کانی ئاگر

که‌زاوه‌ی نیوه‌چلی خوی، بـه‌ئه‌کسیری ژیانی من رازی کرد- مه‌رگ

موعه‌مامایه‌کی سه‌یره ژیان- مردن موعه‌مامایه‌کی سه‌مره‌تر

منبووم ویستم فاسیله‌ی ناووه- و ده‌ره‌وهی په‌نها نیه‌کان بـسپرمه‌وه

منبووم ویستم فاسیله‌ی نیوان هه‌ور- و بارانیش بـگیرمه‌وه.

وهلی، من فه‌نا بـووم- و، فاسیله‌کان پـر نه‌بـوونه‌وه فاسیله‌کان نه‌بان (منه‌وریک.. و مشکیک نه‌هه‌مردن

پـیکه‌وه).

(كل نفس ذاتقة الموت!)

*

*

*